

## Cercetari arheologice efectuate in Pestera Cioarei, satul Borosteni, comuna Pestisani, judetul Gorj

Pestera Cioarei a fost modelata intr-un pinden de calcar de varsta barremian- aptian din apropierea satului Borosteni, comuna Pestisani, judetul Gorj.

Geografic, este amplasata la circa 350 m altitudine absoluta si 30 de metri altitudine relativa fara de paraul Bistricioara, afluent al Bistritei. Din punct de vedere al suprafetei are 27 de metri lungime, 7 metri latime, ocupand o suprafata de 85 m<sup>2</sup>. Prin pozitionarea sa geografica, pestera a oferit omului paleolitic un cadru natural extrem de prielnic pentru exploatarea resurselor prin vanatoare, ca urmare a pendularii animalelor intre munte si depresiunea care se deschide generos la iesirea apelor din zona montana.

Vastitatea petrografica din albia Bistricioarei a fost un alt element favorabil pentru instalarea Omului de Neanderthal in pestera Cioarei ulterior si a lui Homo sapiens sapiens, atras in special de elementele startegice si microclimatice ale pesterii: orientarea sud-vestica a intrarii, absenta curentilor, lipsa umiditatii, dimensiuni reduse etc.

Debutul cercetarii arheologice este marcat in anul 1955 de catre C.S. Nicolaescu Plopsor si C.N. Mateescu cand s-a efectuat o sectiune sapandu-se pana la adancimea de 4 metri. Investigatiile au fost relevate in anul 1973 de catre M. Carciumaru care a stabilit in urma analizelor palinice cel mai vechi Musterian din Romania si o succesiune stratigrafica rafinata. Aceste cercetari promitatoare au determinat desfasurarea din anul 1979 a unor sapaturi arheologice sistematice care au fost monitorizate cu intermitente tot de catre M.Carciumaru. In anii '90 ai secolului al XX-lea cercetarile de la Pestera Cioarei s-au efectuat in cadrul unei echipe interdisciplinare romano-belgiano-franceze.

Astfel, cercetarile complexe derulate in acest interval temporal au surprins ca habitatul paleolitic din Pestera Cioarei este cel mai vechi din tara cu o situatie stratigrafica clara, cu cea mai bogata colectie de utilaj litic dintr-o asezare de pestera si cu interesante marturii de arta paleolitica din tara noastra.

Tipurile petrografice depistate macroscopic in stratele de la pestera Cioarei utilizate la manufacturarea utilajului litic au fost: granitele, calcarele, quartolitele, bazaltele, riolitele, gresiile etc care au fost procurate din apropierea locuirii paleolitice. Uneltele din categoria silexului, obsidianului etc. descoperite tot aici provin din alte zone ale Romaniei.

Din punct de vedere paleontologic, analizele faunistice au reliefat existenta ursului de pestera, cevidelor, rinocerului, mistretului, rozatoarelor, pasarilor si gasteropodelor etc.

Analizele paleontolitice efectuate pe esantioanele din pestera Cioarei dovedesc prezenta padurilor de conifere si foioase.

Studiul materiei prime indica o aprovizionare in primul rand locala, fara indoila din paraul cel mai apropiat, Bistricioara. Astfel, omul paleolitic din pestera Cioarei si-a confectionat aschii, lame, lamele, racloare, galeti, gratioare etc. Alte categorii materiale prezente sunt recipientele de ocru, piese de podoaba(pandantive, margele) din os sau roca.

Cronologia absoluta a locuirii paleolitice din Pestera Cioarei, bazata pe datari <sup>14</sup>C la prestigiosul laborator din Groningen, depaseste la unele mostre 50.000 de ani.

Asa cum afirma si profesorul Marin Carciumaru, Pestera Cioarei este una dintre asezarile cele mai importante pentru paleoliticul din Romania, care ofera cel mai vechi Musterian depistat pana acum in tara noastra, cu o viata spirituala reflectata prin tatuajul corporal si facial, precum si prezenta cultului craniului ursului de pestera (*Ursus spelaeus*).

Din pestera Cioarei s-a recoltat cea mai mare colectie de utilaj litic pentru o asezare de pestera, cu o varietate de piese de podoaba si de arta, elemente ale vietii spirituale care dominau comunitatile respective.

Habitatul preistoric din Pestera Cioarei este unul dintre cele mai importante situri paleolitice din Romania si tarile riverane.

-Bibliografie: Marin Carciumaru, Pestera Cioarei, Borosteni, 'Paleomediul', cronologia si activitatile umane in paleolitic Editura 'Macarie' Targoviste 2000.

Autori: -Dr. Arheolog Dumitru Hortopan(director Muzeul Judetean Gorj);  
- Ing. Geolog Felicia Bantea (muzeograf stiintele naturii).